

Глибокі трансформації на етапі постіндустріального розвитку зумовлюють потребу в кадровому потенціалі, здатному продукувати різновекторні інновації, вчасно та якісно реагувати на інноваційні зміни. Основою філософії бізнесу в інноваційній сфері має стати пріоритетність кадрового потенціалу, закріплення та розвиток якого може бути забезпечено на основі застосування широкого спектру методів зовнішньої винагороди, зокрема таких як мотивація вищих потреб, мотивація через причетність до компанії, розвиток особистості співробітника за допомогою делегування відповідальності, гарантія зайнятості, гнучкі графіки роботи, формування у працівників почуття стабільності й упевненості в майбутньому, гнучка система оплати праці з орієнтацією на ринкові ставки заробітної плати та з урахуванням індивідуальних компетенцій і заслуг працівника, призначення персональних надбавок, заохочення раціоналізації, підвищення творчої ініціативи працівників, створення умов для одержання задоволення від роботи, одержання визнання, створення атмосфери, що сприяє розкриттю здібностей працівників та заохочення їх розвитку, підвищення рівня компетентності співробітників та активізація їхнього творчого потенціалу, постійна ротація працівників, заохочення змагальності між підрозділами, заохочення вільного творчого пошуку та заслуг на шляху до підвищення якості, безперервне навчання та розвиток персоналу, коучинг та менторство, створення атмосфери самомотивації й самостимулювання, повне використання потенціалу кожного працівника й усіх його талантів, забезпечення широких можливостей просування по службі та реалізації ділової кар'єри, використання корпоративних цінностей (професіоналізму, відданості й лояльності стосовно компанії), програми участі в прибутках та капіталі, охоплення співробітників програмами пенсійного забезпечення та багато інших.

Імплементація зазначених методів та інструментів в цілісну систему управління працею на інноваційних підприємствах України має здійснюватись в рамках стратегії та політики менеджменту персоналу, сформованих з урахуванням фінансового стану та цінностей корпоративної культури.

Глевацька Н.М., к.е.н., доц.
Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ СВІТОВОГО ДОСВІТУ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТИВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Українські суб'екти господарювання, як відкрита система, функціонують у складному, нестабільному і динамічному зовнішньому середовищі. На сьогодні даний сектор переживає дуже складний період з недостатньо прогнозованими і недосконалими шляхами свого розвитку, а саме на законодавчому рівні так як чинні НПА, які стосуються економічної безпеки не завжди відповідають нормам міжнародного права. Саме тому питання забезпечення безпеки підприємництва є досить актуальним, адже застосування міжнародного досвіду вирішення цих проблем та встановлення напрямів його адаптації до умов нашої держави є пріоритетним для України [1].

Американські дослідники виділяють три функціональні області діяльності недержавних підрозділів безпеки:

- захист інформації;
- захист персоналу;
- фізичний захист.

Служби промислової і комерційної безпеки США в числі інших функцій контролюють також характер і обсяг торговельно-економічних і науково-технічних обмінів фірм США з іноземними партнерами; встановлюють неофіційні стосунки з керівниками місцевих фірм, і особливо з представниками їх експортних відділів; підтримують контакти з місцевими мітними органами, а також спецслужбами; поширяють в місцевих ділових колах, у тому числі через торгові палати і інші союзи і об'єднання підприємців, списки Консультаційної ради забезпечення безпеки за кордоном, матеріали її сесій і засідань окремих підкомітетів, рекомендації адміністрації США щодо обмежень постачань до тих чи інших країн новітньої технології і техніки; протидіють іноземним спецслужбам щодо їх добування науково-технічної і економічної інформації.

Заслуговує уваги досвід американців щодо створення у США широкомасштабної системи колективної безпеки американського бізнесу, що запроваджується з початку 90-х рр. У її рамках Державний департамент і понад 500 корпорацій США регулярно обмінюються інформацією з найгостріших питань загроз підприємницької діяльності з метою захисту американських громадян.

У рамках програми здійснюється інформаційний обмін через систему «електронного бюлетеня», що містить інформацію про стан зовнішнього середовища, попередження про можливі загрози для життя і власності американців, які працюють в 190 країнах, а також специфічну інформацію. Джерелом інформації при цьому є інформація зарубіжних представництв, повідомлення ЗМІ, доповіді, довідки і коментарі американських агентств, які знаходяться по всьому світу, контор, магазинів, що належать таким багатонаціональним корпораціям, як American Air Lines, Procter and Gamble, Bank of America, McDonald's, IBM тощо, котрі стали, по суті, «очима й вухами» системи колективної безпеки американського бізнесу.

Успішні суб'екти бізнесу США, співпрацюючи з найнятими охоронно-детективними агентствами, з

метою мінімізації господарських ризиків можуть створювати власні служби безпеки. Більше того, у США характерною при створенні таких служб є участь працівників ФБР та ЦРУ, що дає змогу використовувати власну базу даних, досвід відбору працівників до служби безпеки фірми та сформувати при них свої спеціалізовані відділи чи відділення, в яких, як правило, працюють співробітники спеціальних служб в особі офіцерів безпеки. У такий спосіб держава не втрачається у виробничо-господарський процес фірми, намагається не допустити або ж мінімізувати потенційні втрати суб'єкта бізнесу. Означена ситуація характерна і для банківської системи України, де у штаті служби безпеки комерційного банку перебуває офіцер-оперативник Управління по боротьбі з організованою злочинністю, завдяки чому керівництву банку значно легше проводити свою кредитну політику, оскільки кожного потенційного позичальника кредиту перевіряють через систему бази даних спецпідрозділу. Водночас офіцер безпеки спрощує механізм отримання та вивчення банківських документів у разі проведення відповідних перевірок із боку правоохоронців[2, с. 252-254].

Досвідом Великобританії, що може бути використаний вітчизняними бізнесменами, є формування системи профілактичних заходів через формування та діяльність служб безпеки суб'єктів підприємництва. Вказані система включає в себе як окремі, так і загальні профілактичні заходи. Змістом окремих заходів є вплив на конкретних працівників фірми з боку фахівців-психологів, задля недопущення ними протиправної діяльності або інших дій, що підривають безпеку фірми. Щодо системи загальної профілактики, то її основу становлять політичні, економічні, правові та ідеологічні заходи впливу на всіх без винятку працівників та клієнтів фірми. Названа система включає в себе виступає макрорівнем загальної системи безпеки фірми[3, с. 117-119].

У ФРН діяльність приватних служб охорони підприємств в основному спрямована на попередження правопорушень на виробництві (до 90 %). Перший напрям їх роботи полягає передусім в попередженні або зведенні до мінімуму випадків спричинення якого-небудь збитку виробництву. Друга їхня функція - це здійснення попереднього затримання правопорушника на місці злочину, а також проведення розслідування з метою виявлення порушень внутрішнього розпорядку і інших протиправних діянь, що здійснюються на підприємстві.

Якщо попереджувальна діяльність цієї служби охорони ні у кого не викликає сумнівів, то діяльність, пов'язана з розслідуванням як у рамках самого підприємства, так і поза ним, піддається критиці, бо вважається, що вона перетинається з функціями поліції.

У КНР недержавні служби безпеки наділені функціями, що надають право:

- організовувати фізичну і технічну охорону промислових і торгових підприємств, місць зберігання матеріальних цінностей;

- здійснювати охорону окремих громадян і їх особистого майна;
- проводити консультації з питань захисту від злочинних посягань;
- забезпечувати безпеку виставок, ярмарків і інших заходів;
- забезпечувати протипожежну безпеку об'єктів;
- купувати, встановлювати, експлуатувати необхідні для охорони об'єктів технічні засоби[4].

Усе викладене вимагає від підприємців, менеджерів різних рівнів знання теорії економічної безпеки, розуміння сутності безпеки фірми, її системи та структури, об'єктів безпеки, основних небезпек і загроз, кількісних і якісних показників оцінювання рівня економічної безпеки, методів аналізу чинників ризику і, що досить важливо, основних напрямів забезпечення безпеки, а також уміння втілювати у практику теоретичні положення.

Література

1. Іванець В.А. Щодо проблем забезпечення економічної безпеки підприємництва у сучасних умовах / В.А. Іванець // [Електронний ресурс] - режим доступу: http://archive.nbuvg.gov.ua/portal/soc_gum//2010_1/14.pdf.
2. Варналій З. Основи підприємництва: Навчальний посібник/ Захарій Варналій,. - 3-те вид., виправл. і доп.. - К.: Знання-Прес, 2006. - 350 с.
3. Основи підприємницької діяльності: Навчальний посібник/ Борис Дратвер, Наталія Пасічник, Дмитро Закатнов та ін.; М-во освіти і науки України, АПН України, Ін-т проблем виховання. - Кіровоград, 2004. - 223 с.
4. Цигилик І. І. Основи підприємництва: Навч. посіб./ І. І. Цигилик, Т. М. Паневник, З. М. Криховецька; Мін-во освіти і науки України, Ін-т менеджменту та економіки "Галицька академія". - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 239 с.
5. Шваб Л. Основи підприємництва: Навч. посібник/ Людмила Іллівна Шваб,. - К.: Каравела, 2006. - 343 с.
6. http://5ka.at.ua/load/menedzhment/bezpeka_biznesu_v_ukrajini_ta_zarubizhnij_dosvid_organizaciji_bezpeki_pidpriemstva_kursov_a_robota/38-1-0-24337

Глушченко О.І., асистент

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», м. Полтава, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛАУ

Ефективність діяльності або використання управлінського персоналу залежить від багатьох чинників, і методика її оцінки посідає серед них не останнє місце.